

SAM JORDISON

MAREA CARTE A RĂULUI

Cele mai rele 10 RELE din lume

Traducere:
Marilena Dumitrescu

CUPRINS

Introducere	9
1 Natura rea	13
2 Întreruperi în comunicații	49
3 Cultura nepopulară	77
4 Starea națiunilor noastre	135
5 Divertisment și jocuri	153
6 Sănătate și stare de bine	171
7 Vremurile de odinioară	195
8 Viața în zilele noastre	239
9 Viitorul	265
10 Sfârșit	287

PRIMII ZECE DIN TRE CEI MAI UCIGAŞI PRĂDĂTORI DIN NATURĂ

Pe de o parte Mama Natură ne cuprinde pe toți în îmbrățișarea ei plăcută, înmiresmată, dătătoare de viață. Pe de altă parte, ne trage un șut în fund.

10. Lupul

În orice fel de confruntare, lupii sunt greu de depășit. O haită pornită la vânătoare poate doboră animale cu mult mai mari decât dimensiunea fiecărui lup în parte. Sunt animale inteligeante, care colaborează între ele prin legături complicate, asigurându-se că își păstrează forțele mai bine decât nefericita victimă pe care o doboară. Mai mult, ei au peste 200 de milioane de celule olfactive (oamenii au mai puțin de 5 milioane) și pot depista prada la peste o milă distanță. Totodată pot percepe zgomotele până și de la șase mile depărtare. Ah, mai este ceva, un lup poate mâncă aproape 10 kilograme de carne la o singură masă (aproximativ 100 de sendvișuri).

9. Furnicile legionare

O colonie de furnici poate răpune 30 000 de insecte și animale mici într-o singură zi. Isprava își mai pierde din strălucire când vezi că o colonie poate aduna cam jumătate de milion de furnici, dar totuși eu aş alege să o rup la fugă, nu să le număr!

8. Marsuinul

Bineînțeles că arată ca o versiune mini a delfinului Flipper, dar marsuinii nu sunt nici pe jumătate la fel de drăgălași, dacă ne gândim la peștii pe care îi mănâncă. Folosindu-se de un sistem de ecolocație sofisticat (gândiți-vă: delfinul sonar), ei sunt capabili să strângă laolaltă și să captureze 90 la sută din prada pe care o urmăresc. Ceea ce îi plasează printre cei mai eficienți vânători din natură. Iată de ce sunt capabili să dea gata impresionantul număr de 550 de pești pe oră – sau 3000 pe zi.

7. Libelula

Un studiu efectuat la Harvard¹⁰ în 2012 arată că libelulele sunt vânători și mai eficienți decât marsuinii și pot să prindă și să ucidă 95 la sută din prada pe care o vânează. Norocul nostru că sunt atât de mici!

6. Ghepardul

Spre deosebire de libelule, gheparzii pot să prindă prada doar în 50 la sută dintre cazuri. Dar ei pot atinge viteze de până la 96 km pe oră și dispun de dinți ascuțiti și maxilare foarte puternice. Nu vă luați la întrecere cu ei.

¹⁰ Îl puteți găsi aici: <http://jeb.biologists.org/content/215/6/903>. Libelulele sunt impresionante. Mușchii aripilor le permit o acceleratie și o manevrabilitate incredibilă. De asemenea, ochii lor sunt de o complexitate uluitoare și foarte bine adaptați pentru a depista mișcarea pe cer.

5. Balena albastră

Fie! Nu sunt renumite pentru atacarea unei prăzi mari, impresionante. Dar dacă ești krill, balenele albastre te vor face harcea-parcea. Și nu doar pe tine. Îi vor da gata pe 40 de milioane dintre micii tăi amici crustacei, ceas de ceas și clipă de clipă.

4. Tigrul

Nu este vorba despre dimensiunea sau frumusețea lor, de viteză sau de fălcile lor solide. Toate acestea sunt destul de impresionante, dar pentru a avea o imagine corectă despre cine sunt ei, trebuie să fim atenți la ființele din jurul lor. Când apar tigrii pe scenă, celelalte animale nu mai zic nici pâs. Păsările nu mai cântă. Porcii nu mai grohăie. Urșii rămân pe loc. Nimeni nu vrea să supere un tigru. Pe uscat, ei sunt șeful suprem!

3. Crocodilul de apă sărată

Falca unui crocodil de apă sărată poate exercita o forță de 260 kg pe cm². Mușcatura lui este mai puternică decât oricare alta pe pământ. Și în timp ce îți sfârâmă capul ca pe o roșie coaptă, te mai și dă de-a rostogolul sub apă și te îneacă, pentru ca tacâmul să fie complet.

2. Marele rechin alb

Marii albi pot atinge peste șase metri lungime. Și pot cântări aproape două tone. Ei au 300 de dinți zimțați. De multe ori marele alb își urmărește victimă de la un kilometru distanță,

detectând nefericita bucată de carne vie cu ajutorul impulsurilor electromagnetice produse de mișcările ei. Incluzând aici și bătăile de inimă. Așa că nu te ajută dacă stai nemîșcat. Și nici dacă înoți, pentru că marii albi se pot deplasa prin apă cu peste 40 km pe oră.

1. Balenele ucigașe

Balenele ucigașe pot cântări peste șase tone și îi mănâncă pe marii rechini albi. *Quod erat demonstrandum.*¹¹

¹¹ Ele ucid și delfini aruncându-i pe uscat și rupându-le coloana vertebrală. Neplăcut!

PRIMELE ZECE DINTRE CELE MAI PROASTE FILME PREMIATE CU OSCARUL PENTRU CEL MAI BUN FILM

Se presupune că premiile Oscar reprezintă cea mai înaltă onoare. Premierea filmelor de mai jos este de aceea cu atât mai uluitoare.

10. *Out of Africa* (Departe de Africa) (1985)

Pe la mijlocul anilor 1980, Academia se dădea în vânt să împartă onoruri unor povești meritoase, însă de o condescendență stânjenitoare, despre viața sub Imperiul Britanic. Cea la care ne referim este printre cele mai lungi și mai plăcătătoare din cadrul acestui gen. Nici măcar Meryl Streep și Robert Redford nu reușesc să o facă interesantă.

9. *Around the World in 80 Days* (Ocolul Pământului în 80 de zile) (1956)

Această extravaganță cu un buget uriaș conține peste patruzeci de apariții meteorice ale unor celebrăți. Exact. Patruzeci. Se dovedește că aparițiile meteorice ale celebrăților erau la fel de jalnice și în deceniul 1950. În realitate chiar mai mult decât atât, dacă ne gândim că habar nu avem ce i-a făcut faimoși pe majoritatea celor care se maimuțăresc în fața camerei de filmare.

8. The Great Ziegfeld (Marele Ziegfeld) (1936)

Dacă nu ai auzit de acest film, nu ești singurul. Puțini îl mai vizionează în ziua de azi – și pe bună dreptate. Este considerat exagerat, prea lung și dezamăgitor. Este o curiozitate din punct de vedere istoric, pentru că în anii 1930 era foarte apreciat. Singura întrebare pentru care avem răspuns este dacă filmele erau la vremea aceea mai proaste decât sunt acum. Răspunsul este da.

7. Cavalcade (Cavalcade) (1933)

Această dramă despre englezi fiți și servitorii lor homo a pus bazele unei tradiții toxice a cinematografiei din Marea Britanie, aceea de a descrie inegalitățile sociale și trecutul mitic, idealizându-le. Este tradiția care ne-a adus deopotrivă *Downton Abbey* și Brexit-ul.

6. Ben-Hur (Ben-Hur) (1959)

Eliminați cursa carelor de război și filmul este abisal. Două sute de minute de dramă religioasă din cale afară de ipocrită.

5. Dances with Wolves (Cel care dansează cu lupii) (1990)

Dacă vă place Kevin Costner în postură melodramatică, norocul vostru! Aveți aici o halcă sănătoasă de dramoletă siropoasă, care durează trei ore. Veți fi însă mai puțin mulțumiți dacă vă displac descrierile arogante ale băştinașilor americanii. Si filmele care sunt aproape la fel de stupide precum titlurile lor.

4. *The Broadway Melody* (1929)

The Broadway Melody a fost, de fapt, prima comedie muzicală și chiar dacă în ziua de astăzi este considerat îngrozitor, a înregistrat un succes comercial răsunător. Prin urmare, filmul a pus bazele îndelungatei și dureroasei tradiții hollywoodiene a musicalurilor care s-au bucurat de atenție și aprecieri, fără a avea vreun merit. Care, ca să vorbim drept, nici nu ar fi trebuit făcute. Ia gândiți-vă, dacă nu ar fi existat acest film, poate am fi scăpat de *The Greatest Showman* (Omul spectacol) și de *Annie* (Annie).

3. *Shakespeare in Love* (Shakespeare îndrăgostit) (1998)

O fi acest film despre Shakespeare, dar nu înseamnă că este și intelligent. Intriga se țese parțial în jurul strădaniilor Bardului de a născoci subiectul din *Romeo și Julieta*, când oricine a studiat piesa pentru diploma din învățământul secundar știe că, în realitate, el nu a făcut decât să adapteze o istorie existentă. Restul este o poveste de dragoste idioată, atât de siropoasă încât poate fi folosită pentru a înmuia inima unei întregi echipe de rugby.

2. *Titanic* (Titanic) (1997)

Nava s-a scufundat. Asta-i tot. Tocmai v-am scutit de a asista trei ore la interpretarea histrionică, arogantă și de doi bani a unor bufonerii irlandeze.

1. *Braveheart* (Inimă neînfricată) (1995)

OK, filmele nu trebuie să respecte întocmai realitatea, dar ar fi fost de așteptat din partea Academiei cel puțin să bage de

seamă că Mel Gibson nici măcar nu a pus un pod în cadrul atunci când a turnat bătălia de la Podul Sterling. Mai mult decât atât, *Inimă neînfricată* este probabil cel mai rasist film premiat cu Oscar. Ceea ce spune multe. O fi adevărat că xenofobia lui se dezlănțuie împotriva celor pe care toți îi considerăm ti căloși, englezii, dar asta nu înseamnă că este mai puțin deranjantă.

CELE MAI PENIBILE NAVETE DIN LUME

Aș fi putut trece pe primul loc naveta pe care o faceți chiar voi. Până la urmă, ea implică probabil multe dintre dezavantajele enumerate aici, adăugând colac peste pupăză și faptul că, odată ajunși la destinație, mai trebuie să și stați toată ziua la muncă. Dar, deși vă înțeleg corvoada, vă rog să vă gândiți și la nefericinții care se luptă să străbată următoarele orașe supraaglomerate:

10. Moscova

Deplasarea la ore de vârf durează cu 44% mai mult decât o deplasare normală prin Moscova, ceea ce înseamnă că acesta este unul dintre cele mai congestionate orașe din lume. Plus că este deranjant de marea posibilitate de a fi blocați în trafic, în timp ce treceți printr-un deprimant și periculos coșmar concret.

9. San Francisco

Naveta în San Francisco a devenit în 2014 extrem de riscantă, întrucât protestatarii s-au apucat să arunce cu pietre în autobuzele luxoase care transportau lucrătorii din oraș spre birourile marilor companii precum Google, din Silicon Valley.⁶³

⁶³ În spiritul clasic al acestor companii de înaltă tehnologie, autobuzele lor foloseau aceleași stații și aceeași infrastructură ca și cele destinate transportului în comun (crescând astfel întârzierile și aglomerația), fără a fi accesibile publicului larg. și fără a plăti taxe primăriei locale. Între timp, prețurile locuințelor din apropierea stațiilor au început să crească. Tot mai mulți oameni care lucrau în Silicon Valley s-au mutat în San Francisco și au început să fie aruncate tot mai multe pietre...

Între timp, împrejurimile orașului au devenit celebre pentru „super-naveta” de nouăzeci de minute plus, pe care trebuiau să o îndure zilnic 10% dintre rezidenți. Iar în anii care au urmat până în 2018, durata navetei a crescut cu o nesănătoasă rată de 17%.

8. Jakarta

Un navetist tipic din capitala Indoneziei se confruntă cu 400 de ore petrecute anual în trafic. Există 1,3 milioane de asemenea navetiști. Ceea ce înseamnă că, în fiecare an, 80 000 de vieți se desfășoară pe șoselele orașului.⁶⁴

7. Mumbai

Temperatura medie pe timp de vară în Mumbai este de circa 32 de grade Celsius. Dar de multe ori trece de 40 de grade. În lunile musonice, iulie și august, umiditatea relativă este de 86 la sută. Cantitatea medie de precipitații este de aproximativ 840 mm.⁶⁵ 12 milioane de oameni trebuie să facă naveta zilnic în aceste condiții.

6. Rio de Janeiro

Conform unui studiu realizat în 2018 de Expert Market, navetiștii din Rio au nevoie în medie de o oră și jumătate ca să

⁶⁴ Am făcut eu calculele, nu trebuie să le mai faceți și voi: $400 \times 1,38$ milioane = 552 milioane. Media de viață este de 672 000 de ore. (Nu vă gândiți prea mult la asta! Doar nu vreți să risipiți acest timp prețios...)

⁶⁵ Pe 26 iulie 2005 au căzut 944 mm doar într-o singură zi!